

thers varetagelse af undersøgelsesfunktionen, hvor indenretlige afhøringer kan foretages, vil ligeledes være mere i overensstemmelse med almindelige retssikkerhedssynspunkter. Da disse undersøgelser må forudsætte en vis rutine og tid til at tage tilstrækkelige initiativer, vil det ikke være tilstrækkeligt, at en hvilken som helst advokat kan beskikkes ad hoc til at undersøge en klages holdbarhed. Der bør derfor oprettes selvstændige stillinger, hvor en forsvarsadvokat, der opfylder den betingelse at have fungeret som forsvarer i f. eks. 5 år, som deltids- eller evt. heltidsansat har til opgave at undersøge klagerne. Denne forsvarer kan benævnes politiombudsmand. Det foreslås, at de enkelte politiombudsmænd udpeges af folketingets ombudsmand.

Arbejdsgruppen finder det hensigtsmæssigt, at der sker en vis *decentralisering*, hvorfor der ikke foreslås oprettet en egentlig politiombudsmandsinstitution. Det er indgående blevet drøftet, hvor mange politiombudsmandsstillinger der bør oprettes. Ressourcemæssige hensyn og det forventede antal klager taler for, at antallet af disse stillinger er begrænset. Gruppen foreslår derfor, at der oprettes 3 politiombudsmandsstillinger, hvis funktionsområde er hhv. Jylland, Øerne og København. Selv om ikke alle klagesager bør undersøges, jfr. nedenfor, vil der efter det hidtidige klageantal, der med en forbedret klageordning må antages at ville stige, være et tilstrækkeligt antal sager til at beskæftige 3 politiombudsmænd på hel- eller deltid.

Uanset at en decentralisering må betragtes som et gode, er det også nødvendigt, at der etableres en nogenlunde ensartet praksis. Det foreslås derfor, at folketingets ombudsmand udstikker generelle retningslinjer for klagernes behandling efter en drøftelse med de 3 politiombudsmænd; en sådan drøftelse bør finde sted hvert år.

I bet. nr. 507/68 diskuterede man, som omtalt ovenfor, indførelsen af en politiauditørordning. Et argument imod denne ordning var, at et sådant organ hurtigt ville blive identificeret med politiet. Arbejdsgruppen har vanskeligt ved at forestille sig en lignende »anklage« rettet mod den nuværende ombudsmand, således at denne i dag skulle kunne opfattes som identisk med den administration, han kontrollerer. Analogt hermed må det antages, at de her foreslåede politi-

ombudsmænd ikke i offentligheden vil blive udsat for en sådan identifikation.

5.2. Politiklagenævn (selektions- og afgørelsesfasen)

For så vidt angår selektions- og afgørelsesfasen foreslås også nye regler.

5.2.1. Nævnenes sammensætning

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at spørgsmålet om grænserne for politiets tilladelige adfærd i høj grad er et samfundspolitisk spørgsmål, hvilken erkendelse i øvrigt også må antages at ligge til grund for de gældende regler om lokalnævns sammensætning. Eksempelvis er spørgsmålet om den nødvendige og forsvarlige fysiske magtanvendelse ikke et spørgsmål, der alene kan afgøres ud fra en juridisk bedømmelse. Arbejdsgruppen finder det derfor rimeligt, at lægfolk har en så stor indflydelse på disse sagers behandling som muligt.

På denne baggrund foreslås oprettet et politiklagenævn i hver af landets 54 politikredse. Disse politiklagenævn sammensættes af 4 lægfolk, der i lighed med reglerne for nævninge og domsmænd er udtaget ved lodtrækning fra lister udarbejdet af de kommunale grundlisteudvalg. Hertil kommer den regionale politiombudsmand, som er formand for nævnet. Det enkelte politiklagenævn indkaldes af politiombudsmanden, når han under hensyn til antallet (evt. arten) af klagesager finder det fornødent.

For at tilgodese på den ene side hensynet til kontinuiteten (en del sager vil strække sig over flere nævns møder) samt tilvejebringelsen af den fornødne erfaring i sagsbehandlingen og på den anden side hensynet til at undgå for stor »professionalisme« hos de læge medlemmer i nævnet foreslås det, at lægmedlemmerne deltager i nævnet i 2 år, og at halvdelen udskiftes hvert år.

Den mest markante ændring i forhold til den gældende ordning er, at *politiet ikke er repræsenteret i politiklagenævnene*. Selv om arbejdsgruppen lægger størst vægt på, at politiet ikke deltager i undersøgelsen, foreligger der dog også gode grunde til, at politiet ikke skal deltage i den øvrige sagsbehandling, herunder afgørelsen. Det er ikke acceptabelt, at en embedsmandsgruppe selv medvirker ved fastlæggelsen af grænserne for denne gruppes